

Martina Václavíková

Líheň podnikatelských nápadů

První kroky v podnikání

Martina Václavíková

Líheň podnikatelských nápadů

První kroky v podnikání

**BizBooks
Brno
2015**

Líheň podnikatelských nápadů

První kroky v podnikání

Martina Václavíková

Ilustrace: Miroslav Kubánek

Obálka: Alžběta Hanzlová

Odpovědná redaktorka: Martina Rybičková

Technický redaktor: Jiří Matoušek

Objednávky knih:

www.albatrosmedia.cz

eshop@albatrosmedia.cz

bezplatná linka 800 555 513

ISBN 978-80-265-0320-0

Informace o knihách z nakladatelství BizBooks:

www.bizbooks.cz

www.facebook.com/NakladatelstviBizBooks

www.twitter.com/BizBooks_knihy

Vydalo nakladatelství BizBooks v Brně roku 2015 ve společnosti Albatros Media a. s. se sídlem Na Pankráci 30, Praha 4. Číslo publikace 19 032.

© Albatros Media a. s. Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

1. vydání

 ALBATROS MEDIA a.s.

Obsah

	Úvod	9
01	Maruška a její první roky	13
02	Maruška optimistka a hledačka příležitostí	21
03	Ivetka a „Vyperte si v práci!“	25
	Maruščin podnikatelský tahák	30
	První část – zákazníci a příjmy z podnikání	31
	Druhá část – aktivity, zdroje a výdaje	34
	Třetí část – partneři	36
04	Strejda Vojta a „Chleba pod nos“	39
05	Maminka a „Turek do kapsy“	45
06	Bratranec Roman a „Školka pro Zlobíky“	51
07	Kamarádka Lenka a „Kadeřnictví Seniorka“	57
08	Maruška rozšiřuje služby	63
09	Eva a Adam a jejich „Čtyřnohý ráj“	65
10	Strejda Tom a „Hodinový auták“	71
11	Kristýna a móda pro opuštěné muže „JÁSÁM fashion“	77
12	Kamarádky Petra a Pavla a „Krásná v práci“	85
13	Babička a „Bylinky do každého domu“	89
14	Ondra a „Létající kuchař“	93
15	Neteř Ivanka a „Kouzelné vánoční stromky“	99
	Závěr: Život podle Marušky	103

Tuto knihu věnuji svým dcerám Evě a Iloně, které jsou pro mě důkazem, že člověk se nemusí stát nutně zaměstnancem, aby mohl dělat, co ho baví. Knížku bych nenapsala ani bez setkání s mnoha nezaměstnanými ženami, s nimiž jsem mohla objevovat jejich talenty a neuvěřitelné schopnosti a odhodlání, které by v běžném zaměstnání nikdy nemohly objevit ani realizovat. Všem děkuji, že se stali součástí mého života i této knihy, a přeji jim hodně štěstí v jejich podnikání.

Pokud se domníváte, že vymyslet smysluplný podnikatelský záměr je náramně složitá věc a podnikání je určeno pouze vyvoleným, vzdělaným či finančně zajištěným lidem, tak přesně tato knížka vám ukáže, jak hluboce se mýlíte. Každý má šanci. Zda ji využijete nebo ne, závisí jen na vás a vaší motivaci něco změnit ve vašem životě i způsobu přemýšlení.

Možná jste přišli o práci a nechcete trčet na pracáku nebo jste student a nemůžete najít brigádu, či dokonce už dávno toužíte podnikat, ale nevíte s čím – pak neváhejte a začtěte se do knížky, která vám pomůže změnit váš život. Knížka je napsaná tak srozumitelně a čtivě, že i malé dítě pochopí základní principy budování úspěšného podnikání. Můžete v ní najít nejen cestu k vašemu podnikatelskému záměru, ale zároveň se dozvědět, jak podnikají optimisté a jaké jsou základní předpoklady pro to, aby vaše podnikání bylo pro zákazníky atraktivní. Pustte se do dalšího příběhu o odvážné Marušce a o tom, jak pomohla všem svým přátelům rozjet vlastní podnikání, a to pomocí nadšení, selského rozumu a svého podnikatelského taháku. Marušku podnikání totiž baví a podnikatelský tahák má připravený i pro vás!

Martina Václavíková

Úvod

Bylo 31. prosince, podle kalendáře měl svátek Silvestr, sníh po Vánocích už stihl roztát a jaro bylo v nedohlednu. Neměla jsem žádný plán, a tak jsem seděla u svého počítače a připravovala nový seminář pro zlínské začínající podnikatele a podnikatelky. Práci jsem si užívala a myšlenky přibývaly jedna za druhou. Mám tyto semináře ráda, protože na ně často chodí lidé podnikáním nepolíbení, ale zato nadšení a motivovaní něco nového ve svém životě vyzkoušet. Seminář se měl jmenovat „30 věcí, které bych si přál/a, aby mi někdo řekl, než jsem začal/a podnikat“. Práce mi šla sice od ruky a téma se příjemně rozvíjelo, najednou jsem ale cítila silné nutkání nechat práce a vyrazit do nedalekého Tesca, kde je malé knihkupectví. Tesco moc často nenavštěvuji, a už vůbec ne v době vánočních svátků, kdy jsou obchody plné k prasknutí, regály vybrané, jako by se chystal konec světa (i když tento rok se prý chystal), a lidi zbytečně nervózní, jako by jim šlo o život, a ne o poslední dny úžasného volna s přáteli a rodinami.

Nu budiž. Ne že bych tomuto nutkavému pocitu byla nějak valně nakloněna, a už vůbec jsem mu nerozuměla, ale protože jsem se naučila dávat víc na intuici a na to, jak se cítí moje tělo, vypnula jsem počítač, hodila na sebe džíny a bundu a vyrazila vstříc předsilvestrovskému dobrodružství. Nejdříve jsem si vybrala v poloprázdných regálech jednu láhev červeného portského na silvestrovský večer a pak se nedočkavě přesunula do místního obchůdku s knihami. Klasicky jsem zkontrolovala, zda je někde v regálu vystavena Maruška a její první kroky v podnikání, a když jsem zjistila, že ano, teprve pak jsem se pustila do bezmyšlenkovitého přebíráni knih, které se tady všude kupily v neuvěřitelných hromadách a hro-

mádkách. Jako by si lidi tyto vánoce nakoupili samé elektrické mixery a bezdotykové tablety a další spotřební krámy. Já se o vánocích vřdycky těším na knížky, které dostanu. A i když jsem tentokrát dostala dvě, nějak jsem asi toužila i po třetí kamarádce do vánočního týmu. Ani nevím, která ruka to byla, jestli pravačka nebo levačka, co knihu vytáhla z regálu, ale najednou jsem byla začtená do nenápadné knížky v měkké vazbě s názvem „Obrat k lepšímu“ od Adama J. Jacksona. Už po přečtení prvních několika řádků jsem věděla, že tato kniha byla dobrý důvod, proč trávit silvestrovské odpoledne v knihkupectví.

Zaplatila jsem u pokladny za útlý balíček, přidala ho do kabelky k portskému vínu a asi za dvacet minut jsem seděla doma v křesle u rozsvíceného vánočního stromku. Obývánkem se pomalu rozlévala vůně otevřeného vína a hořících svíček a venku za oknem svítily pouliční lampy i vánoční osvětlení na sousedních domech. Pes a kocour si lehli kolem, protože tušili, že to bude dlouhé čtení. A taky že bylo. Knížku jsem odložila na Nový rok a přečetla ji jedním dechem. Byla to úžasná silvestrovská noc, kdy se spojily moje odpolední myšlenky na seminář pro začínající podnikatele a myšlenky z knížky „Obrat k lepšímu“ o hledání příležitostí. A současně s tím začaly vznikat první řádky této druhé knížky o chytré a podnikavé Marušce s názvem *Líheň podnikatelských nápadů*.

V knížce se nesnažím dokázat, že všechny „Maruščiny“ vylíhnuté nápady“ jsou v praxi dobře zpeněžitelné a dlouhodobě udržitelné nebo že takové záměry ještě nikdo nevymyslel. Jde jen o to, pomoci otevřít oči a mysl každému, kdo touží podnikat nebo hledá možnosti, jak začít, a „neví s čím“. Při svých konzultacích se začínajícími podnikatelkami jsem se mockrát setkala s podobnými pocity těchto žen každého věku hledajících obživu nebo seberealizaci. Některé z nich právě ukončily svoji mateřskou dovolenou, některé přišly o práci. Některé z nich naopak dospěly do stádia, kdy už nechtěly „jen chodit do práce“, ale toužily začít dělat něco smysluplného, co by je nejen živilo, ale přinášelo jim i radost z práce. A tak jsme při konzultacích během několika hodin přicházely na to, v čem jsou výjimečné, jaké mají dovednosti a kde by mohly najít svoji podnikatelskou příležitost, své podnikatelské štěstí. Věřím, že v době, kdy vychází tato kniha, velká většina z nich už své podnikatelské záměry realizuje naplno a těší se z možností a svobody, které podnikání nabízí.

Já osobně jsem přesvědčena, že podnikat může každý. Stačí změnit úhel pohledu a vidět zákazníky a jejich potřeby „za každým rohem“. A pochopitelně to chce trochu odvahy a úsilí. Ale podle mých zkušeností, kde je motivace, přijde i to ostatní. Pokud si dáte s knížkou čas a u každého podnikatelského záměru si zodpovíte s Maruškou všechny užitečné otázky, které svým přátelům pokládá prostřednictvím „podnikatelského taháku“, naučíte se trvale přemýšlet o zákaznících a jejich potřebách. Vytrénujete si podnikatelské myšlení, které vám bude vlastní již po celý váš život. Naučíte se vidět příležitosti tam, kde ostatní vidí problémy a komplikace. Někdo by vám mohl tvrdit, že se s takovými vlastnostmi musíte narodit, já si myslím opak. Je to stejné jako to hledání hub, o kterém mluvila Maruška v minulém díle. Prostě když jdete do lesa, musíte zaostřit na jiné „barvy“.

Pokud Marušku ještě neznáte, doporučuji vám koupit si její první knížku o tom, jak si otevřela obchod s jahodami. Uvidíte, že jí nic samo do klína nespadlo a že používala selský rozum všude, kam se pohnula. Že nepotřebovala studovat strategické řízení ani marketingové mixy a že si vystačila s mnohem jednoduššími nástroji, než je SWOT analýza a business plán, aby mohla úspěšně podnikat. A ti, co Marušku znají, ví, že další slova jsou zbytečná. Stačí, stejně jako minule, uvařit si kávu, pohodlně se usadit, přibrat si nějakou tu tužku, bloček, lepicí papírek zvýrazňovač a dělat cokoli, co vám, stejně jako Maruše a jejím přátelům, pomůže využít příležitosti, které se nacházejí všude, kam se podíváte.

Jestli patříte k těm škarohlídům a pesimistům, kteří budou tvrdit, že nemají čas rok sedět a přemýšlet o nápadech na podnikání jako já a Maruška, tak vás mohu ubezpečit, že všechny podnikatelské příležitosti, o kterých bude v knížce řeč, Maruška vymyslela za pouhé dva dny. A z těchto několika nápadů, vygenerovaných za 48 hodin a napsaných na malé papírky, postupně vznikala v dalších týdnech a měsících knížka, která se vám právě dostává do ruky. Jak víte, Maruška je holka z masa a kostí a v ničem není výjimečná, snad jen ve svém nezdolném optimismu a víře, že vždycky existuje „druhá strana“, jak píše Adam J. Jackson ve své knize. Proto i vy, obyčejní lidé z masa a kostí, máte stejné možnosti a šance změnit svůj život a svoji práci, kdykoliv se rozhodnete. S Maruškou věříme, že se rozhodnete, protože jinak byste tu s námi právě naseděli nebo knížkou aspoň nelistovali.

Už sedíte? Tak začínáme. Moc se na vás po dlouhé době s Maruškou těšíme a přejeme vám, abyste z knížky vytěžili tolik zlata, kolik jen unesete, a třeba i rozjeli svůj vlastní podnik.

Maruška a její první roky

1

Bylo krásné červencové ráno, Maruška stála už dvacet minut bezradně u skříně s oblečením a přemýšlela, co si vzít dnes na sebe. Nemohla se pořád rozhodnout, a tak se postupně skřín vyprazdňovala a vyprazdňovala a na posteli se kupila stále větší a větší hromada šatů, triček, svetříků a džínů. Naštěstí celé dilema ukončily nástěnné hodiny, které neúprosně ukazovaly, že nejvyšší čas už právě byl. Nakonec Maruška sáhla po krásných červených šatech s bílými puntíky. Když vybíhala z domu, uvědomovala si mimořádný pocit lehkosti a štěstí. Dnes to byly přesně dva roky, co poprvé otevřela svůj obchod s jahodami a přivítala v něm nedočkávané zákazníky. Bylo neuvěřitelné, jak ten čas letěl. Měla pocit, že to bylo všechno před pár dny. I v letních šatech a za slunečného rána si vybavovala, jak šlapala svoji poslední mrazivou a beznadějnou cestu z pracáku, prokřehlá na kost, našťvaná na svět, na svého bývalého přítele i zaměstnavatele. Jak jí tehdy záblý nohy v promrzlých teniskách a záviděla všem lidem, co ji míjeli, jejich práci, partnery, teplé boty, pravidelný plat a místo ve vesmíru. Ona si tehdy připadala jako někdo, kdo se může tak akorát zahrabat do peřin a umřít. Měla pocit, že bez partnera a bez práce bude už celý život odsouzena jen ke vztahu s nepříjemnou paní z pracáku. Tehdy ji vysvobodilo náhlé vnuknutí na vlastní podnikání. Jako by se už na tu její sebelítost vesmír nemohl dívat a prostě jí do hlavy zasadil obyčejnou myšlenku na neobyčejný život. Přišlo to jako blesk z čistého nebe. Bylo to tak dávno a přitom tak blízko. Maruška si všechny ty myšlenky a pocity pamatovala krok za krokem až do svého bytu, kde tehdy promrzlá usnula vedle svého kocoura, jako když ji do vody hodí.

„Mám za sebou první roky podnikání,“ oddechla si Maruška, když otevírala doširoka dveře své útulné prodejny s jahodami, aby všude kolem na chodníku byla cítit jejich vůně. „Hmm, a nebyly to tak úplně lehké roky. Ale každý začátek je přece těžký, to říkala už i moje babička.“ I když si Maruška podnikání dobře promyslela a naplánovala, neběželo vždy vše podle plánu. Byly chvíle, kdy Maruška přestávala věřit, že to zvládne a že najde dost zákazníků, aby se její propočty a odhady naplnily. Byly chvíle, kdy musela bojovat s financemi a nevěřicně propočítávala svůj cash-flow tam i zpět, jako by doufala, že přece jen dokáže, navzdory všem matematickým zákonům, že $1+1=10$, a ne 2. Kolikrát si říkala, jaké to bylo štěstí, že jejím hlavním sortimentem jsou jahody, protože když bylo nejhuř, jahodové knedlíky to jistily doma na večeři. Ještě že si neotevřela soukromý lihovar!

Maruška se podívala směrem do úzké chodby svého obchůdku s jahodami, kde měla malou pracovnu. Dodnes tam visí na stěně její „kvadrant pochopení“. Nejlepší mapa, jakou si kdy nakreslila a která ji každý den provázela jejím plánováním a podnikáním. Kvadrant pochopení pro ni dodnes byl jako maják na rozbouřeném moři. Pokaždé, když se rozhodovala, zda něco udělat nebo neudělat, jestli to vzdát nebo vytrvat, podívala se na svůj kvadrant a vždycky tam našla odpověď. Později se na nějakém semináři pro začínající podnikatele dozvěděla, že se tomu říká SWOT analýza, ale v podání všech těch poradců jí to přišlo nějak zbytečně složité. S využitím selského rozumu stačilo pochopit, že je třeba si udělat jasno sama v sobě – jaké jsou moje silné a slabé stránky, co umím, co mě baví tak, že bych to dělala i zadarmo, a co mě naopak trochu brzdí a limituje. To je jako „dědictví“, vklad do podnikání. A pak si ujasnit, co se děje v okolí – co nemůžeme nikdo ovlivnit: konkurence, zákazníci, technologie, životní styl, zákony a podobné věci. „A když to nelze ovlivnit, je možné se na to připravit nebo to využít ve svůj prospěch a vybudovat na tom svůj podnikatelský záměr. A to je všechno, co si podnikatel musí do takového kvadrantu pochopení sepsat, nejlépe fixou na velký papír, aby na tom svoje uvažování a vize o podnikání postavil,“ zavzpomínala Maruška.

Hned pod kvadrantem pochopení měla Maruška pověšený i druhý obrázek, který jí připomínal, že v podnikání souvisí všechno se vším, a ten si tehdy pojmenovala „Hnací síly podnikání“. Vypadal jako tři ozubená kolečka v budíku od babičky a symbolizoval, jak je pro podnikání stejně důleži-